

**Antagna av kommunfullmäktige 2002-10-24, § 121
att gälla från och med 1 november 2002.**

HEDEMORA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN

2002-03-11
reviderad 2002-03-20
reviderad 2002-09-09
reviderad 2005-12-20
reviderad 2007-07-01

Reglemente för färdtjänst och riksfärdtjänst i Dalarnas län

Innehåll

1. Utgångspunkter
2. Färdtjänst - Inledande bestämmelser
 - 2.1 Vem beviljas färdtjänst
 - 2.2 Ansökan och tillstånd
 - 2.3 Ledsagare
 - 2.4 Färdtjänstområde och omfattning
 - 2.5 Egenavgifter och betalningsrutiner
 - 2.6 Servicenivå vid samordning
 - 2.7 Beställning/förbokning
 - 2.8 Avbeställning
 - 2.9 Uppehåll under resa
 - 2.10 Service i särskilt anpassat färd sätt
 - 2.11 Medresenär
 - 2.12 Bagage, handikapphj.medel och ledarhund
 - 2.13 Mindre sällskapsdjur
 - 2.14 Resor inom kommun i annat län
 - 2.15 Färdtjänstbevis
 - 2.16 Återkallelse/omprövning av tillstånd
 - 2.17 Behov av färdtjänst upphört, adressändring
3. Riksfärdtjänst
 - 3.1 Vem beviljas riksfärdtjänst
 - 3.2 Ansökan och tillstånd
 - 3.3 Beställning
 - 3.4 Avbeställning
 - 3.5 Egenavgift och betalningsrutin
 - 3.6 Ledsagare
 - 3.7 Medresenär
 - 3.8 Giltighet
 - 3.9 Förskjutning av önskad avrese- och ankomsttid
 - 3.10 Bagage, handikapphjälpmedel, ledarhund
 - 3.11 Mindre sällskapsdjur
 - 3.12 Återkallelse av tillstånd
4. Tillämpningsföreskrifter
Bilaga Egenavgifter

1. Utgångspunkter

Målet är att den framtida kollektivtrafiken i Dalarna ska vara **ett** kollektivtrafiksystem som tillgodoser alla olika resebehov. Systemet ska präglas av god kvalitet och gott bemötande av resenärerna. Den tidtabellsbundna linjetrafiken ska utvecklas så att den är tillgänglig för alla. Anropsstyrd trafik som sjukresor, färdtjänst, riksfärdtjänst och kompletteringstrafik ska stegvis integreras och samordnas i ett nytt flexibelt system för närtrafik med vidare samordning med den tidtabellbundna linjetrafiken. Regelverk och tillämpningar ska stödja denna utveckling.

Ett enhetligt regelverk underlättar samordningen av resor, erbjuder resenärerna samma villkor och en enhetlig handläggning. Det underlättar informationen till resenärerna och ger därmed bättre service. Samordning av resor innebär ett mer effektivt resursutnyttjande och bidrar till mer miljöanpassade transporter.

Reglementet utgår från gällande lagstiftning om färdtjänst och riksfärdtjänst.

2. Färdtjänst - Inledande bestämmelser

Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det. Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd, eller, om kommunens uppgifter enligt lagen om färdtjänst överlåtits till trafikhuvudmannen i länet, av trafikhuvudmannen – tillståndsgivaren.

Färdtjänst är en del av kollektivtrafiksystemet och en form av kollektivtrafik anpassad efter de funktionshindrades behov. Det betyder att:

- Resorna beställs hos Beställningscentral Dalarna och samordnas med andra beställda resor, vilket innebär att den resande måste acceptera samåkning med andra resenärer liksom avvikelser i resväg och restid.
- Färdsättet varierar utifrån resenärens behov och tillgången på anpassade färdmedel vid varje restillfälle. Byten mellan färdmedel kan ske. Den allmänna kollektivtrafiken anvisas i första hand där det är möjligt.
- Val av fordon och trafikslag för resan avgörs utifrån funktionshindrets art och hjälpbehovet vid varje restillfälle.
- Att färdtjänst har beviljats utgör inget hinder mot att använda annat allmänt kommunikationsmedel om detta bedömts möjligt. Avgörande vid val av färdmedel är den enskildes förutsättningar att resa med hänsyn till dennes funktionsnedsättningar.

2.1 Vem beviljas färdtjänst

Tillstånd till färdtjänst meddelas den som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationsmedel. Funktionshindret ska för att inte vara tillfälligt bedömas som varaktigt efter individuell prövning. Den funktionshindrade ska vara folkbokförd i kommun i Dalarnas län.

Färdtjänstillstånd beviljas normalt för viss tid. Tillstånd kan i övrigt förenas med villkor i enlighet med de förutsättningar som framgår av gällande lag om färdtjänst och dessa regler.

Riktlinjer Färdtjänst / Riksfärdtjänst

Färdtjänst beviljas inte på grund av att allmänna kommunikationsmedel saknas. Hög ålder är inte heller ett tillräckligt skäl för att bevilja färdtjänst, utan det är funktionshindret som är det avgörande.

2.1.1 Färdtjänst för barn

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

Mindre barn, vare sig de är funktionshindrade eller inte, reser dock inte ensamma med allmänna kommunikationsmedel, utan i sällskap med vuxen person.

Det innebär att funktionshindrade mindre barn, som kan resa med allmänna kommunikationer utan väsentliga svårigheter tillsammans med en vuxen person, normalt inte kan anses uppfylla färdtjänstlagens krav för tillstånd.

Funktionshindrade mindre barn med väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer tillsammans med en vuxen person, till exempel på grund av ett omfattande hjälpmedelsbehov, behov av vårdinsatser under resan eller utagerande beteende, har samma rätt till färdtjänst som vuxna.

Det innebär att om svårigheterna att förflytta sig eller att resa är väsentliga och beror på funktionshindret och inte på åldern, så ska tillstånd till färdtjänst beviljas.

Större barn reser normalt på egen hand med allmänna kommunikationer. De ska därför bedömas på samma sätt som vuxna vid färdtjänst.

2.2 Ansökan och tillstånd

2.2.1 Ansökan

Ansökan om färdtjänst ställs skriftligt till den kommun där den sökande är folkbokförd. Behovet ska vid anmodan kunna styrkas genom utlåtande från person som har kännedom om den sökandes funktionshinder, t ex läkare eller sjukgymnast. Kommunen kan vid behov inhämta uppgifter från läkare med specialistkompetens om funktionshindret för bedömning av den sökandes behov.

Alla ansökningar prövas individuellt efter en helhetsbedömning av den sökandes funktionshinder, närmiljö och den aktuella tillgängligheten till den allmänna kollektivtrafiken.

2.2.2 Tillstånd

Tillstånd för färdtjänst beskriver vilken service och hjälp den enskilde behöver för att genomföra en resa. Val av fordon eller transportform för resan avgörs utifrån funktionshindrets art och resenärens hjälpbehov. Tillståndet kan vara säsongsbundet.

Tillståndet omfattar inte transporter som av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

2.2.3 Arbets- och utbildningsresor

Färdtjänst i form av arbets- och utbildningsresor fordrar särskilt tillstånd. Arbetsresa avser resa till och från sådan verksamhet som utövas av den som har inkomst av arbete eller uppdrag. Med utbildningsresa avses resa till och från sådan utbildning som ger rätt till statligt

Riktlinjer Färdtjänst / Riksfärdtjänst

studiestöd enligt studiestödsförordningen samt arbetsmarknadsutbildning . Med arbetsresor jämställs resor till och från daglig verksamhet, korttidstillsyn och dagcenter. Resor i tjänsten betraktas inte som arbetsresa inom färdtjänst.

2.2.4 Nivåer för tillståndsgivning

Följande nivåer för tillståndsgivning/legitimering används:

- A. Linjetrafik med ledsagare
- B. Kombinerad resa med anropsstyrd trafik och linjetrafik
- C. Särskilt anpassat färd sätt

Tillståndet ska också ange individuella servicebehov. Det kan vara exempelvis

- rätt till ledsagare
- hjälp vid byten mellan färdmedel/sätt
- bärhjälp
- särskilda krav på färdmedel
- personlig service för att transporten ska kunna utföras

2.3 Ledsagare

Rätten till ledsagare provas individuellt. Ledsagare beviljas när funktionshindret medför behov av hjälp för att genomföra resan. Ledsagare är inte att jämställa med personlig assistent.

Ledsagare ska alltid resa samma sträcka som den färdtjänstberättigade. Färdtjänstberättigad som medföljer annan färdtjänstresenär betraktas inte som ledsagare.

Ledsagare betalar ingen avgift.

2.4 Färdtjänstområde och omfattning

Färdtjänstillståndet berättigar till resor inom Dalarnas län, s.k. länsfärdtjänst. Antalet resor inom färdtjänstområdet är obegränsat. Resor kan genomföras dygnet runt med de begränsningar som framgår av tillståndsgivningen.

Om särskilda skäl föreligger kan tillstånd beviljas för resor till närmaste centralort i angränsande län utanför färdtjänstområdet.

För resor utanför färdtjänstområdet kan riksfärdtjänst sökas.

2.5 Egenavgifter och betalningsrutiner

Egenavgifterna för resor i särskilt anpassat färd sätt beräknas enligt en avståndsrelaterad modell. För resor som påbörjas mellan 23.00 och 04.00 tillämpas dubbel avgift. För gällande avgiftsnivåer, se bilaga.

Barn upp till och med det kalenderår man fyller 16 år betalar 50 procent av egenavgiften. Barn som reser till och från korttidstillsyn betalar 25 procent av egenavgiften.

För arbets- och utbildningsresor där man inte har rätt till skolskjuts gäller 50 procent av egenavgiften.

Riktlinjer Färdtjänst / Riksfärdtjänst

Om resan genomförs som en kombinerad resa mellan anropsstyrd trafik och linjetrafik med buss eller tåg betalar den resande avgift enligt linjetrafikens kontanttaxa.

Avgifter betalas kontant direkt till föraren, som lämnar kvitto med uppgifter om datum, klockslag, företag samt fordonets ID-nummer .

Giltig legitimation ska visas upp vid varje resa.

2.6 Servicenivå vid samordning

Servicenivå är den standard som resenären får acceptera för att medge ökade möjligheter till effektivare planering av samordnade resor i anropsstyrd trafik. Följande begrepp eller faktorer används för att definiera trafikens servicenivå:

2.6.1 Förbokning/förbeställningstid

Förbokning eller förbeställningstid är den tidsrymd före önskad avresetid som bokning av resan senast ska vara gjord.

2.6.2 Anpassad avresetid

Anpassad avresetid innebär att erbjuden avresetid vid beställning av resan kan förskjutas i förhållande till önskad avresetid med hänsyn till om resan sker i tätort eller i glesbygd.

2.6.3 Omvägsfaktor

Omvägsfaktor är ett mått på den restids- eller resvägsförlängning som man måste acceptera vid samordning av resor. I normalfallet tillåts en restidsförlängning som motsvarar tidsåtgången för en kollektivtrafikresa jämfört med en bilresa, dock tillåts alltid minst 20 minuters restidsförlängning.

2.6.4 Senast frammetid

Senast frammetid garanteras när resenären har en viktig tidpunkt att passa. Anges i samband med beställning av resa.

2.7 Beställning/förbokning

Resor ska beställas hos Beställningscentral Dalarna. Om beställning sker på annat sätt blir den resande själv betalningsansvarig. Återresa ska om möjligt beställas vid samma tillfälle.

Färdtjänstresa i hemkommun ska om möjligt beställas minst 1 timma före önskad avresetid. För att bli garanterad senast frammetid ska resan beställas minst 2 timmar innan resan ska genomföras.

Länsfärdtjänst ska beställas senast kl.18.00 dagen innan resan ska genomföras. Samma gäller för transport som kräver specialfordon som ska transportera bår.

Vid beställning av resa ska beställningscentralen informeras om förflyttningshjälpmedel och om ledsagare eller medresenär medföljer på resan. Likaså om ledarhund eller sällskapsdjur ska tas med och om särskild service behövs.

2.8 Avbeställning

Avbeställning av resa ska göras så snart som möjligt, dock senast 30 minuter före bokad avresetidpunkt. Om resan inte avbokas blir resenären ersättningsskyldig för framkörningsavgiften om inte särskilda skäl finns.

Även plats för medresenär måste avbeställas. Om detta inte sker ska avgift ändå erläggas.

2.9 Uppehåll under resa

Med en resa menas att man åker från en adress till en annan. Uppehåll under resa medges inte såvida inte särskilda skäl finns.

2.10 Service i särskilt anpassat färd sätt

2.10.1 Normal service som utförs av föraren vid behov

- Hjälpin och ut ur fordonet
- Hjälptill och från port i markplan
- Hjälpm med säkerhetsbälte
- Hjälpm med normalt bagage och handikapphjälpmedel

2.10.2 Särskild service som utförs av föraren enligt uppdrag från Beställningscentral Dalarna

Gäller för den som är beviljad särskild service i sin legitimering

- Resenären hämtas och lämnas inomhus (i bostad, väntrum, etc.).
- Förflyttning av rullstolsburen resenär med hjälp av trappklättrare.
- Ledsagning till och från buss eller tåg i obemannade bytespunkter
- Bärhjälp för resenär liggande på bår.

2.11 Medresenär

Färdtjänstresenär har rätt att ta med **en** person, s.k. medresenär, som inte är ledsagare på resan. Om särskilda skäl föreligger kan dispens medges för att ta med flera medresenärer.

Medresenären måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade. Medresenär får medföra normalt handbagage.

Vuxen medresenär betalar samma avgift som en vuxen färdtjänstberättigad. Barn upp till och med det kalenderår man fyller 6 år betalar ingen avgift. Barn från 6 år och upp till det kalenderår man fyller 16 år betalar halva egenavgiften.

2.12 Bagage, handikapphjälpmedel, ledar- och servicehund

Normalt bagage får medföras. Därutöver får handikapphjälpmedel som behövs under resan medföras. Ledar- och servicehund får medföras.

2.13 Mindre sällskapsdjur

Mindre sällskapsdjur ska under resan förvaras i väska, bur, korg, låda etc. och ska om möjligt placeras i fordonets godsutrymme.

Med hänsyn till allergiproblem kan resenärer med sällskapsdjur hänvisas till särskilda fordon, vilket kan innebära en ändring av önskad avresetid.

2.14 Resor inom kommun i annat län

Vid tillfällig vistelse i kommun i ett annat län kan särskilt färdtjänstillstånd beviljas. Resenären får ett personligt intyg om vilka resor som får göras. Intyget får gälla högst tre månader, därefter ska det omprövas. Resenären betalar för resor i annan kommun och får ersättning för utlägg enligt kvitton minus den egna kommunens egenavgift.

2.15 Färdtjänstbevis

Giltigt färdtjänstbevis för färdtjänst utfärdat i den kommun där resenären är folkbokförd ska användas. Resenär ska alltid på anmodan av chaufför kunna visa upp giltig legitimation. Färdtjänstbevis får inte överlåtas till annan person.

2.16 Återkallelse/omprövning av tillstånd

Tillståndsgivaren får återkalla/ompröva ett tillstånd att anlita färdtjänst, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller om det finns förbehåll om omprövning i tillståndsbeslutet.

Tillstånd kan återkallas/omprövas vid utveckling och förändring av trafiksystemet som medger ökad tillgänglighet för den funktionshindrade.

Ett tillstånd får återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de regler och villkor som gäller för färdtjänsten

2.17 Behov av färdtjänst upphört eller adressändring

Om behov av färdtjänst inte längre finns, eller om adress ändras, så ska detta meddelas färdtjänsthandläggare i den egna kommunen eller annan kontaktperson som utsetts av kommunen. Vid flytt till annan kommun eller län upphör färdtjänstillståndet. En övergångsperiod av en månad gäller från den dagen då folkbokföringsadressen ändras. Under denna tid betalar den gamla kommunen för resor inom ramen för färdtjänst.

3. Riksfärdtjänst

För resa till och från annan kommun utanför hemkommunens färdtjänstområde kan riksfärdtjänst sökas.

Avsaknad av allmänna kommunikationer eller att tiderna för dessa inte passar resenären ger inte rätt till riksfärdtjänst.

Riksfärdtjänstresa kan innebära anslutningsresa till och från järnvägsstation, busstation eller flygplats för vidaretransport till målet för resan.

3.1 Vem beviljas riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst får anlitas av den som efter ansökan fått tillstånd till det.

Tillstånd ska meddelas om

1. resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala reskostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte kan göras utan ledsagare,
2. ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet,
3. resan görs inom Sverige till och från kommun utanför hemkommunens färdtjänstområde,
4. resan kan genomföras med ett för ändamålet särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare, och
5. resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Om sökande är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

3.2 Ansökan och tillstånd

Ansökan om riksfärdtjänst ska prövas av den kommun där den sökande är folkbokförd.

Ansökan ska göras av den enskilde eller dennes ombud och inlämnas till färdtjänsthandläggaren senast 15 arbetsdagar före planerat avresedatum. Undantag kan medges om ändamålet för resan bedöms vara av brådskande skäl.

Vid storhelger (jul, nyår, påsk) inlämnas ansökan senast 20 arbetsdagar för avresedatum

Särskild ansökningsblankett ska fyllas i och används som underlag för bedömning av ansökan

Ansökan ska i vissa fall kompletteras med utlåtande från läkare eller annan sakkunnig som styrker att funktionshindret ger väsentliga svårigheter att resa.

Tillstånd ska ges för det färd sätt som med hänsyn till resenärens förutsättningar är det billigaste:

- I första hand gäller allmänna kommunikationer med 2-klasståg, buss, båt eller flyg med ledsagare.
- I andra hand allmänna kommunikationer med ledsagare i kombination med särskilt anpassat färd sätt på sträckor där allmänna kommunikationer inte kan nyttjas.
- I tredje hand enbart särskilt anpassat färd sätt.

I de fall resenären kan genomföra huvuddelen av resan med allmänna kommunikationer på egen hand kan riksfärdtjänst beviljas med särskilt anpassat färd sätt på sträckor där allmänna kommunikationer inte kan nyttjas.

Beslut om riksfärdtjänst med särskilt anpassat färd sätt ska meddelas den sökande senast 7 dagar före planerat avresedatum. Beslut om riksfärdtjänst med tåg, buss, båt eller flyg ska meddelas senast 12 dagar för avresedatum.

3.3 Beställning

Beviljad riksfärdtjänstresa med särskilt anpassat färd sätt beställs hos av kommunen anvisad beställningscentral senast 5 dagar före avresedatum. Vid resa med tåg, buss, båt eller flyg ska resan beställas senast 10 dagar före avresedatum.

Beställningsmottagaren ska vid beställningstillfället informeras om ledsagare och eller medresenärer ska följa med på resan.

3.4 Avbeställning

Avbeställning ska göras senast 24 timmar före beställd resa eller tid som beställningsmottagaren meddelar vid beställningen.

Om resan inte avbokas blir den resande ersättningsskyldig för den egenavgift som skulle ha erlagts för resan. Vid akut sjukdomstillstånd som intygas av läkare tas ingen avgift ut.

3.5 Egenavgift och betalningsrutin

Vid resa med riksfärdtjänst ska resenären betala en egenavgift som motsvarar normala resekostnader med allmänna färdmedel. Regeringen meddelar t.v. närmare föreskrifter om dessa avgifter enligt SFS 1993:1148.

Om tillståndet medger ledsagare får denne följa med på resan utan extra kostnad.

Medresenär ska betala samma avgift som den riksfärdtjänstberättigade om hela resan sker med särskilt anpassat färd sätt. Vid resa med tåg, flyg och båt betalar medresenären sin egen biljett.

Kommunen/beställningsmottagaren debiterar resenären aktuell egenavgift. Resenären ska således inte betala egenavgiften till utföraren av transporttjänsten.

3.6 Ledsagare

Om den som söker tillstånd till riksfärdtjänst behöver ledsagare för att genomföra resan, ska tillståndet gälla även ledsagaren, vilket ska framgå av tillståndet.

Det är funktionshindrets svårighetsgrad och de olika färdmedlens tillgänglighet som avgör vilket färdmedel som får användas och om ledsagare får medfölja.

3.7 Medresenär

En icke färdtjänstberättigad person kan medfölja som medresenär. I mån av plats även vid resor med särskilt anpassat färd sätt. Medresenär måste stiga på och av på samma plats som den riksfärdtjänstberättigade.

3.8 Giltighet

Tillståndet beviljas i normalfallet för enstaka resa tur och retur. Vid återkommande resor till samma resmål och för samma ändamål, kan tillstånd sökas för ett visst antal resor eller viss

tid. Sådant tillstånd beviljas endast med specificering av färdmedel. Tillstånd för återkommande resor ges med giltighet för högst ett år.

3.9 Förskjutning av önskade avrese- och ankomsttider

Samordning med andra resor kan innebära ändrad lovad avresetid. Detta meddelas resenär i god tid.

Vid resa med särskilt anpassat färd sätt måste resenär acceptera samåkning även om det innebär längre restider.

3.10 Bagage, handikapphjälpmedel, ledar- och servicehund

Normalt bagage får medföras. Därutöver får handikapphjälpmedel som behövs under resan medföras. Ledar- och servicehund får medföras.

3.11 Mindre sällskapsdjur

Transportörens regler kan begränsa möjligheter att ta med sällskapsdjur. Vid resa i särskilt anpassat färd sätt ska mindre sällskapsdjur förvaras i väska, bur, korg, låda etc. och ska om möjligt placeras i fordonets godsutrymme.

Med hänsyn till allergiproblem kan resenärer med sällskapsdjur hänvisas till särskilda fordon, vilket kan innebära en ändring av önskad restid.

3.12 Återkallelse av tillstånd

Tillståndsgivare får återkalla tillstånd att anlita riksfärdtjänst om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av de föreskrifter som gäller för riksfärdtjänst.

4. Tillämpningsföreskrifter

Kommunen får efter samråd med AB Dalatrafik meddela de tillämpningsföreskrifter som behövs för verkställigheten av dessa regler.